

Євген Луняк
Ніжин (Україна)

**ОЛЬГА ХОХЛОВА І НІЖИН:
ДО 125-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВІДОМОЇ
БАЛЕРИНИ, ДРУЖИНИ ПАБЛО ПІКАССО**

Нещодавно в зв'язку з проведенням декомунізації 59-ти вулиць Ніжина отримали нові назви. Одна з них, що носила раніше назву вулиці Сівкова, була перейменована на честь Ольги Хохлової. Хто ж така Ольга Хохлова? Яке відношення вона має до Ніжина? І чому на її честь було названо вулицю саме на Магерках, як традиційно називають цей район міста?

17 (29) червня 1891 р. в родині поручика і начальника лазарету Батуринського резервного піхотного полку, розквартированого саме в Ніжині, Степана Васильовича Хохлова та його законної дружини Лідії Миколаївни (у дівочтві – Вінченко) народилася донька, названа Ольгою. За 12 днів потому дівчинка була охрещена в ніжинській Христо-Воздвиженській церкві священником Олександром Огієвським.

Часто згадується, що вона народилася в сім'ї полковника російської армії, однак це не відповідає дійсності. На момент народження Степан Васильович Хохлов був у чині поручика, а успішну військову кар'єру зробив та отримав звання полковника набагато пізніше, в 1911 р., коли слава його талановитої доньки вже гриміла театральними підмостками великої імперії.

Оскільки Хохлови були прихожанами Христо-Воздвиженської церкви, можна чітко стверджувати, що до неї неодноразово приходила й маленька Оля. Отже, район сучасного Графського парку та вулиці Воздвиженської були місцем, де часто тупотіли ніжки маленької дівчинки, яка згодом перетворилася на знамениту бале-

рину. Цим пояснюється ініціатива перейменування на честь Ольги Хохлової вулиці Сивкова, розташованої саме в тому районі.

Родина Хохлових була досить великою. У Ольги було троє братів і сестра. Своє раннє дитинство вона провела в Ніжині. Але оскільки батько був військовий, його через кілька років з Ніжина перевели до Петербурга, де він продовжував служити. У цьому місці, що було столицею Російської імперії, Ольга поступила до пансіону, де навчання відбувалося французькою мовою, яка швидко стала для неї звичною.

Але було в її житті велике захоплення – балет.

Вона настільки закохалася в нього, що спочатку почала брати участь у аматорських виставах, а потім і займатися професійно. З 1912 р. вона балерина зіркової трупи Сергія Дягілева, яка весь час гастролювала у Європі. В цей час на батьківщині Ольги відбулися карколомні події: спочатку світова війна, а потім революція, тому шлях додому їй був закритий. Вона назавжди залишається у Франції.

Саме в цей час в її житті відбувається знайомство з людиною, яке визначило всю її подальшу долю. Художником-оформлювачем у Дягілева працював молодий і геніальний митець Пабло Пікассо. Саме тоді, в травні 1917 р., він побачив красуню-балерину, і між ними зародилися романтичні стосунки. У липні 1918 р. Хохлова та Пікассо одружилися. Жінка вплинула на зовнішність та поведінку Пікассо. До шлюбу художник не приділяв уваги своєму вигляду, а після одруження він почав солідно одягатися та пристойно вів себе в товаристві. В 1921 р. в подружжя народжується син Пауло.

Кілька років художник насолоджувався сімейним життям. Він відкрив для себе радість батьківства. То був єдиний час в його житті, коли він жив, як порядний сім'янин. Але настав момент, коли Пікассо внутрішньо почав протестувати проти цього, оскільки був бунтарем за натурою і не хотів жити так, як диктувала йому дружина. Ольга постійно повчала чоловіка, як потрібно жити, виглядати, поводити себе, харчуватись тощо. Жінка також просила його писати реалістичні портрети.

За кілька років подружнього життя між ними почало виникати все більше конфліктів. Чоловік повернувся до звичного для себе стилю життя: почав знову одягатися як хотів, експериментувати з портретами, знову почали з'являтися коханки. Деякий час Ольга це терпіла, поки не з'явилась на порозі її будинку молода дівчина з немовлям, сказавши, щоб Ольга подивилась на ще одне творіння її чоловіка.

Це була остання крапля, після якої стосунки Пабло Пікассо і Ольги Хохлової остаточно розірвалися після 17 років спільного життя. Жінка одразу подала на розлучення, але проти розлучення виступив сам Пікассо, не бажаючи втрачати половину майна, тому юридично їх шлюб продовжувався ще 20 років.

Розрив з Пікассо призвів до серйозного нервового розладу жінки та фізичних недуг. Останні роки життя Ольга Хохлова прожила в місті Канни, де і померла в 1955 році. Після цього Пабло Пікассо вдруге одружився, але в шлюбі прожив недовго.

Про останній період життя Ольги згадує її онука Марина Пікассо у своїх спогадах, зазначаючи, що її бабуся народилася в українському місті Ніжині.

Ольга була похована в Каннах на місцевому кладовищі Гран-Жас за православним звичаєм, а на її надгробку, поряд з написом «Ольга Руїз Пікассо, уроджена Хохлова (17 червня 1891 – 11 лютого 1955)» було викарбовано зображення православного хреста, що є певним доказом її релігійності, основи якої були закладені ще у дитинстві саме в Ніжині.

Що б не говорили про Ольгу, вона, безумовно, була неординарною, яскравою й талановитою особистістю, ім'я якої назавжди залишиться в анналах світової культури.

Список основних джерел та літератури:

1. Державний архів Чернігівської області. – Ф. 679. – Оп. 10. – Спр. 765. Метрическая книга данная из Черниговской Духовной консистории в Кресто – Воздвиженскую церков, г. Нежина. – Арк. 211зв. – 212.

2. Историческая справка по 175-му пехотному Батуриному полку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.antologifo.narod.ru/pages/list2/histore/ist175P.htm> (дата звернення 14.02.2016 р.)

3. Луняк Є. Ольга Хохлова: всевітньо відома ніжинка маловідома на Батьківщині / Є. Луняк, А. Гомоляко, Л. Руденко. – Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2016.

4. Нечаев С. Пикассо и его несносная русская жена. – М.: Астрель, 2011.

5. Хохлов Степан Васильевич [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.grwar.ru/persons/persons.html?id=7659> (дата звернення 14.02.2016 р.).

6. Шатохина Е. Пикассо и Хохлова / Е. Шатохина. – М. : Вагриус, 2008.